| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Prešov |
| Spisová značka: | 18C/147/2022 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 8122211066 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 09. 10. 2023 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Dominika Vitteková PhD. |
| ECLI: | ECLI:SK:OSPO:2023:8122211066.3 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom A. X, XXX XX D., zast. Advokátska kancelária Kucek & Partners, s.r.o., IČO: 36 865 192, so sídlom Nám. M. Benku 26, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, zast. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím s príslušenstvom, takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 9600 eur titulom nemajetkovej ujmy a 3235,95 eur s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 3235,95 eur od 16.11.2020 do zaplatenia titulom majetkovej škody, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v časti konania o náhrade škody v rozsahu 51,08 % a v časti konania o náhrade nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu vychádzajúc z priznanej nemajetkovej ujmy, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Podanou žalobou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala náhrady škody a nemajetkovej ujmy titulom zodpovednosti štátu za nezákonného trestné stíhanie. Za nezákonné rozhodnutie v danom prípade žalobkyňa považovala uznesenie vyšetrovateľa OR PZ Prešov ČVS: ORP-508/2-VYS-PO-2017 zo dňa 20.12.2017 o vznesení obvinenia voči poškodenej zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v spojení s uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov uznesením č. k. 1Pv 531/17/7707-14 zo dňa 30.01.2018 o zamietnutí sťažnosti. Nezákonnosť uznesenia vyšetrovateľa je založená rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 41T/35/2018-568 zo dňa 26.04.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 5To/39/2019-601 zo dňa 18.12.2019, ktorými bola poškodená právoplatne oslobodená spod obžaloby, nakoľko skutok nie je trestným činom. Poukázala na to, že ak by sa orgány činné v trestnom konaní náležite zaoberali posúdením predbežnej otázky, ktorej riešenie je dlhodobo ustálené súdnou praxou slovenských a českých súdov, nebolo by nikdy vznesené obvinenie voči poškodenej a zároveň by nikdy nemohla byť sťažnosť poškodenej voči uzneseniu o vznesení obvinenia ako nedôvodná zamietnutá. V súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami vznikla žalobkyni škoda titulom úhrady trov vynaložených v súvislosti s obhajobou v trestnom konaní (trovy právneho zastúpenia), t.j. majetok žiadateľky sa v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím znížil o 4.174,32 eur. Trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené podľa § 18 ods. 3 zákon č. 514/2003 Z. z., t.j. ako tarifná odmena podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“); a teda sa pri výpočte nemohlo vychádzať z dohodnutej

zmluvnej odmeny, ktorú žalobkyňa reálne zaplatila svojmu obhajcovi v predmetnej trestnej veci. V nadväznosti na uvedené (nemožnosť vychádzať z dohodnutej zmluvnej odmeny, ktorú poškodená reálne zaplatila svojmu obhajcovi) si žalobkyňa uplatňuje náhradu za stratu času podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. V zmysle § 9 a §14 v nadväznosti na § 15 písm. b) v spojení s § 17 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. patrí advokátovi aj náhrada za stratu času, t. j. za čas strávený cestou do tohto miesta a späť. Hotové výdavky vychádzajú zo zmluvnej dohodnutej odmeny, ktorú poškodená reálne zaplatila svojmu obhajcovi v predmetnej trestnej veci. Podľa § 18 ods. 3 zákon č. 514/2003 Z. z. sa len odmena za zastupovanie určí ako tarifná odmena advokáta podľa § 9 až § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pričom hotové výdavky nepredstavujú položky, ktoré sa podľa § 18 ods. 3 zákon č. 514/2003 Z. z. určia ako tarifná odmena advokáta podľa § 9 až § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., keďže hotové výdavky vyhláška č. 655/2004 Z. z. upravuje v § 15 a § 16. Z uvedeného dôvodu je preto vylúčené, aby sa hotové výdavky určili podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Žalobkyňa bola v dôsledku nezákonne vedeného trestného stíhania počas obdobia dvoch rokov ako osoba podozrivá, obvinená, a následne obžalovaná z trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona neustále vystavovaná stresu, úzkosti, frustrácii a strachu. Uvedený psychický stav žalobkyne bol naviac umocnený tým, že jej hrozil trest odňatia slobody bez podmienečného odkladu, a to za trestný čin - zločin, ktorý nikdy nespáchala, a za ktorý jej hrozil trest odňatia slobody bez podmienečného odkladu vo výške 10 až 15 rokov. Vedené trestné konanie výrazne nepriaznivo zasiahlo do jej rodinného a súkromného života. Podanie trestného oznámenia vnímala ako zneužitie prostriedkov trestného práva na vyriešenie majetkového sporu manželov. V dôsledku nezákonne vedeného trestného konania vznikali neustále hádky medzi ňou a jej deťmi (dcéra E. C. a syn F. C.), čo negatívne vplývalo na jej psychiku, ktorá mala inak vždy veľmi dobré, otvorené a priateľské vzťahy so svojimi deťmi. Taktiež sa o osobe žalobkyne v jej okolí šírili informácie o tom, že je trestne stíhaná za krádež. V dôsledku čoho sa jej začali vyhýbať známi, čím došlo k zásahu aj do jej spoločenského života. Prestala socializovať a žiť spoločenský život. Žalobkyňa je na východnom Slovensku verejnosti známa, pričom informácie o tom, že je trestne stíhaná za krádež, verejnosť citlivo vnímala. Predmetné nezákonné trestné stíhanie negatívne zasiahlo aj do podnikateľskej činnosti, ktorú žalobkyňa vykonávala v spoločnosti FANKOR, s.r.o., Fintická 42, 080 06 Prešov, IČO: 46 552 227, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Prešov, oddiel: Sro, vložka č.: 25587/P. V dôsledku nezákonne vedeného trestného konania (nezákonne vydaných rozhodnutí) bol súdny spis v právnej veci o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedenej pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 10C 76/2015 pripojený do trestného konania, v dôsledku čoho sa odďaľovalo konanie a rozhodnutie vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Práve z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť k ukončeniu súdneho konania vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v dôsledku čoho poškodená nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami na udržanie činnosti prevádzky spoločnosti FANKOR, s.r.o. a prevádzky spoločnosti VAJ s.r.o., Buková 14133/3, 080 01 Prešov, IČO: 51 667 878, zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Prešov, oddiel: Sro, vložka č.: 36392/P10. Prevádzku spoločnosti FANKOR žalobkyňa ukončila k 30.05.2020 a prevádzku spoločnosti VAJ s.r.o. k 31.03.2020. Nezákonne vedené trestné stíhanie sa v neposlednom rade odzrkadlilo na zdravotnom stave žalobkyne. Hádkami so svojimi deťmi, odcudzením sa s vonkajším prostredím (so svojimi známymi, priateľmi), ako aj neúspechom v jej podnikateľskej činnosti sa utiahla do seba a často pociťovala úzkostné a depresívne stavy. Naviac sa u nej prejavovala dýchavičnosť v dôsledku neustáleho stresu z prebiehajúceho trestného konania, ktorá sa zhoršovala, v dôsledku čoho poškodená vyhľadala lekára. S poukazom na uvedené, ako aj s poukazom na kritériá uvedené v § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., povahu a závažnosť trestného konania, následky spôsobené v osobnej sfére žalobkyne ako aj dĺžku trestného konania (v danom prípade je nevyhnutné vziať do úvahy predovšetkým skutočnosť, že žalobkyňa bola trestne stíhaná za zločin, za ktorý jej hrozil trest odňatia slobody bez podmienečného odkladu vo výške 10 až 15 rokov, pričom do jej osobnostnej sféry bolo neprávom zasahované po dobu 2 rokov a rovnako po dobu 2 rokov žila v neistote z možného odsúdenia aj napriek jej zjavnej nevine), zohľadňujúc súdnu prax, má poškodená za to, že je v danom prípade primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 12000 eur, (čo predstavuje sumu vo výške nižšej ako 1 z maximálnej možnej náhrady podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi ako osobitného predpisu).

2. Žalovaný vzhľadom na aktuálnu rozhodovaciu prax považoval žalobu čo do základu za dôvodnú, avšak namietal výšku vyčísleného nároku. Žalobkyňa si v žalobe uplatnila náhradu škody pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia v sume 4.174,32 eur. Uviedol, že voči žalobkyni bolo vedené trestné konanie pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona

v znení účinnom do 31.12.2017, za ktorý trestný zákon ustanovoval trest odňatia slobody v trvaní troch až desiatich rokov. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdením žalobkyne, že bola stíhaná za zločin, za ktorý jej hrozil trest odňatia slobody v trvaní 10 až 15 rokov. S ohľadom na túto skutočnosť postupovala žalobkyňa nesprávne, ak pri vyčíslení tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby postupovala podľa § 12 ods. 3 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ale mala postupovať podľa § 12 ods. 3 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna osmina výpočtového základu. Upriamil pozornosť na tú skutočnosť, že žalobkyňa pri vyčíslení trov právneho zastupovania opomenula aplikovať ust. § 1 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., teda pri určení výpočtového základu na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní je potrebné vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok
kalendárneho roka, ktorý o tri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa §1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.. Uviedol tiež, že žalobkyňa si v žalobe neuplatnila tzv. režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.. K jednotlivým úkonom (konkrétne k poradám zo dňa 23.05.2018 a dňa 25.04.2019) konštatoval, že žalobkyňa nepredložila objektivizujúci dôkaz o tom, že by sa tieto porady uskutočnili, ako dlho trvali a predovšetkým, čo bolo predmetom týchto porád. Je síce pravdou, že žalobkyňa predložila faktúry č. 281800589 a č. 281900216, z ktorých odvodzuje nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, ale z uvedených faktúr nevyplývajú vyššie uvedené skutočnosti, nevyhnutné pre priznanie nároku na náhradu trov právneho zastúpenia za uvedené právne úkony. Ďalej považoval za potrebné poukázať na to, že žalobkyňa pri náhrade hotových výdavkov nepredložila technický preukaz motorového vozidla, ktoré bolo použité právnym zástupcom pri účasti na jednotlivých pojednávaniach, preto zastával názor, že žalovaná si túto náhradu hotových výdavkov neuplatnila v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. a zákonom č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. V súvislosti s uplatnenou náhradou nemajetkovej ujmy uviedol, že žalobkyňa bola trestne stíhaná pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 31.12.2017, za ktorý trestný zákon ustanovoval trest odňatia slobody v trvaní troch až desiatich rokov. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdeniami žalobkyne, keď ako rozhodujúce kritérium pre určenie výšky nemajetkovej ujmy považovala tú skutočnosť, že jej hrozil trest odňatia slobody bez podmienečného odkladu v trvaní 10 až 15 rokov. V tejto súvislosti uvádzam, že práve takýto trest (nespojený s jeho výkonom) bol aj zo strany prokuratúry pri záverečnej reči navrhovaný. Pokiaľ žalobkyňa odôvodňuje výšku požadovanej nemajetkovej ujmy dĺžkou trvania trestného konania, mal za to, že ako v prípravnom konaní, tak v konaní pred súdom, nedošlo k žiadnym prieťahom, procesné úkony boli vykonané priebežne, pričom od vznesenia obvinenia žalobkyni po podanie obžaloby uplynulo štyri a pol
mesiaca. Rovnako v súdnom konaní po podaní obžaloby došlo k vyhláseniu rozsudku do jedného roka. Odvolacie konanie prebehlo do ôsmich mesiacov od vyhlásenia rozsudku prvostupňovým súdom. S ohľadom na uvedené preto nemožno hovoriť o neprimeranej dĺžke trestného stíhania žalobkyne. Žalobkyňa náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnila taktiež aj jej zhoršeným zdravotným stavom ako aj nepriaznivým zásahom do podnikateľskej činnosti. Zhoršený zdravotný stav žalobkyňa preukázala lekárskou správou zo dňa 10.04.2018. V tomto smere uviedol, že uvedená lekárska správa je z obdobia pred podaním obžaloby, pričom trestné konanie bolo ukončené až dňa 18.12.2019, kedy Krajský súd v Prešove vydal uznesenie sp. zn. 5To/39/2019, teda rok a osem mesiacov po vydaní predmetnej lekárskej správy. Z uvedenej lekárskej správy nie je zrejmý zdravotný stav žalobkyne pred začatím trestného stíhania a taktiež nie je zrejmé, že by došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu a to v dôsledku vedeného trestného stíhania proti žalobkyni. V otázke negatívneho zásahu do podnikateľskej sféry poukázal na to, že podnikateľské aktivity žalobkyne boli v plnej miere financované jej ex-manželom F. C., čo vyplýva zo svedeckých výpovedí uskutočnených v konaní pred súdom, predovšetkým samotného poškodeného F. C., ako aj svedkyne G. C., ktorá okrem iného uviedla, že spoločnosť žalobkyne bola stratová. Z uvedených dôvodov sa nestotožňujeme s tvrdeniami žalobkyne, keď výšku nemajetkovej ujmy odôvodňovala zhoršeným zdravotným stavom a negatívnym zásahom do podnikateľskej sféry. Je potrebné poukázať taktiež na to, že v súlade s ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nemajetková ujma v peniazoch sa nahrádza len vtedy, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. V danej veci mal za to, že nie sú splnené podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V prípade aspoň čiastočného vyhovenia žalobe navrhol, aby súd určil lehotu aspoň 30 dní od právoplatnosti rozsudku na splnenie povinnosti určenej rozsudkom.

3. V replike žalobkyňa uviedla, že potvrdenia o úhradách jednotlivých faktúr za poskytnuté právne služby, vystavené na jej meno, sú dostatočným dôkazom o jej aktívnej vecnej legitimácii na uplatnenie nároku na náhradu škody. Na závažnosti ujmy, ktorú utrpela v dôsledku nezákonného rozhodnutia v trestnom konaní nič nemení skutočnosť, či jej hrozil trest odňatia slobody v trvaní troch až desiatich rokov alebo v trvaní desať až pätnásť rokov, nakoľko jej hrozil vysoký trest odňatia slobody bez podmienečného odkladu. K dĺžke trvania trestného konania poukázala na to, že dĺžku trestného konania v skutkovo a právne jednoduchej veci v trvaní dvoch rokov objektívne v žiadnom prípade nie je možné posudzovať ako primeranú. Išlo o skutkovo jednoduchú trestnú vec, čo vyplýva aj z faktu, že v rámci konania pre súdom boli okrem výsluchu žalobkyne a poškodeného, boli realizované už len výsluchy dvoch svedkov, a to pani C. a pani G., pričom rozhodnutie vo veci záviselo od posúdenia predbežnej otázky výlučne právnej povahy, na ktorú ustálená rozhodovacia prax súdov dáva jednoznačnú odpoveď. V dôsledku neprimerane dlho trvajúceho trestného konania žalobkyňa nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami na udržanie činnosti prevádzky spoločnosti FANKOR, s.r.o. a prevádzky spoločnosti VAJ s.r.o. Prevádzku spoločnosti FANKOR s.r.o. poškodená ukončila k 30.05.2020 a prevádzku spoločnosti VAJ s.r.o. k 31.03.2020. V ďalšom uviedla, že už z postoja žalovaného je zrejmé, že iná forma zadosťučinenia by nebola dostatočná, už len preto, že by (teoreticky – ak by bola poskytnutá) nasledovala s výrazným časovým odstupom po začatí trestného stíhania (viac ako 5 rokov po nedôvodnom vznesení obvinenia žalobkyni). Neprimerane dlhé trestné konanie a nezákonné rozhodnutie v jej trestnej veci bolo jedinou a priamou príčinou zhoršenia zdravotného stavu žalobkyne a negatívneho zásahu do jej podnikateľskej činnosti. Pred začatím trestného stíhania žalobkyňa netrpela žiadnymi vážnejšími zdravotnými problémami alebo obmedzeniami, ktoré by ju nútili navštevovať lekárov. Uviedla, že nie je možné od nej spravodlivo požadovať predloženie lekárskych správ z obdobia pred začatím trestného stíhania, z ktorých by vyplývalo, že žalobkyňa bola pred začatím stíhania zdravá. K uplatnenej majetkovej škode žalobkyňa uviedla, že si uplatnila náhradu škody v tejto časti (trov právneho zastúpenia) v menšom rozsahu, než aká bola výška skutočnej škody, ktorá jej vznikla. Nevznikla je škoda „len“ vo výške tarifnej odmeny za právne služby, ktoré jej boli poskytnuté. Neexistuje žiadny dôvod na spochybnenie výšky škody v tejto časti. Z predložených dokladov jasne vyplýva úhrada odmeny za právne služby. Ani vo vzťahu k úkonom „porád s klientom“ nejde o prípad fiktívne uplatneného nároku na náhradu škody. Žalovaná sa vo vzťahu k tejto časti nároku snaží odkloniť pozornosť od faktu, že žalobkyňa odmenu za právne služby v celej časti uplatneného nároku skutočne uhradila. O účelnosti a hospodárnosti poskytnutých právnych služieb svedčí skutočnosť, že žalobkyňa bola právoplatne oslobodená spod obžaloby. Vzhľadom na nemožnosť vychádzať z dohodnutej zmluvnej odmeny, ktorú poškodená reálne zaplatila svojmu obhajcovi, si žalobkyňa uplatnila náhradu za stratu času podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. K (ne)predloženiu technického preukazu motorového vozidla použitého obhajcom pri účasti na jednotlivých pojednávaniach uviedla, že podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. sa len odmena za zastupovanie určí ako tarifná odmena advokáta podľa § 9 až § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pričom hotové výdavky nepredstavujú položky, ktoré sa podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. určia ako tarifná odmena advokáta podľa § 9 až § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., keďže hotové výdavky vyhláška č. 655/2004 Z. z. upravuje v § 15 a § 16. Z uvedeného dôvodu je preto vylúčené, aby sa hotové výdavky určili podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Na preukázanie cestovných výdavkov a náhrady za stratu času preto nie je potrebné predkladať technický preukaz motorového vozidla. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa si nárok na náhradu škody v časti trov právneho zastúpenia uplatnila správne a v súlade s § 18 ods. 3 cit. zákona. Na žiadne ďalšie krátenie nároku preto nie je dôvod. Žalobkyňa súhlasila s predĺžením lehoty na plnenie, a to najviac 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Žalovaný v duplike uviedol, že orgány činné v trestnom konaní sú povinné postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Náležité vedenie trestného stíhania si vyžaduje určitý čas. V tejto súvislosti poukázal na to, že od vznesenia obvinenia do podania obžaloby prešla doba štyri a pol mesiaca, čo v žiadnom prípade považovať za neprimerane dlhú dobu. Vo vzťahu k tvrdeniu, že v dôsledku neprimerane dlho trvajúceho trestného konania nedošlo k vyporiadaniu BSM, čím žalobkyňa nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami na udržanie činnosti prevádzky spoločností FANKOR, s.r.o. a VAJ, sr..o., poukázal na tú skutočnosť, že počas trestného stíhania nebol žalobkyni prostriedkami upravenými v Trestnom poriadku zaistený žiadny majetok. Žalobkyňa mohla voľne disponovať so svojim majetkom aj napriek prebiehajúcemu trestnému stíhaniu. Uvedené tvrdenie žalobkyne svedčí o tom, že bol to práve jej exmanžel – poškodený F. C., ktorý zarábal finančné prostriedky, nimi financoval podnikateľské aktivity žalobkyne, a teda počas rozvodového konania a vyporiadania BSM už nebol ochotný sa

finančne podieľať na týchto podnikateľských aktivitách žalobkyne a až po vyporiadaní BSM by žalobkyňa disponovala určitou časťou majetku, zaobstaraného manželom počas trvania manželstva, z ktorého by následne mohla financovať svoju podnikateľskú činnosť. V ďalšom uviedol, že je to práve žalobkyňa, ktorá má povinnosť preukázať dôvodnosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, teda že v dôsledku trestného stíhania došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu. Žalobkyňa nepredložila súdu lekárske správy pred vznesením obvinenia, teda nepreukázala počiatočný zdravotný stav, na základe čoho by bolo možné bez pochybností konštatovať, že práve v dôsledku vedeného trestného stíhania došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu. V otázke vyčíslenia trov právneho zastúpenia žalovaná zotrváva na svojom vyjadrení k žalobe.

5. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, do konania predloženými listinnými dôkazmi a obsahom spisu Okresného súdu Prešov 41T 35/2018, a to z neho zápisnicu z pojednávania, ktorej obsahom je výpoveď svedkyne G. C. a zistil tento skutkový stav:

6. Z výpovede žalobkyne plynie, že pred trestným stíhaním chodila na spoločenské a rodinné akcie, do divadla, kina, na vystúpenia a stretnutia s priateľmi. Po vznesení obvinenia sa všetko zmenilo, zničilo ju to, svet sa zosypal, boli celkom známi. Poukázala na stresy, nespavosť, hanbu s tým, že sa na ňu pozerali ako na najväčšiu zlodejku. Psychicky bola na dne, brala podradné práce, dokonca si pozerala, kde je ženská väznica. Plakala a budila sa v noci. Bála sa ukázať, veľa ľudí ich pozná. K podnikaniu uviedla, že to bolo strašné, všetkých prepustili, mala už prevádzku sama. Na odmenu pre obhajcu v trestnom konaní si do centu požičala. Mala problémy s dýchaním po operácií bedrového kĺbu, ktoré sa po oznámení, že má ísť na políciu zhoršilo. Na spoločenské akcie chodila s manželom, s deťmi a po rozvode v roku 2014 mali spoločných priateľov, vedela, že tam ísť môže, ale zazerali na ňu a musela vysvetľovať. O trestnom stíhaní sa známi dozvedeli od exmanžela. Exmanžel a jeho právny zástupca ju kontaktovali a vyhrážali sa, že má podpísať BSM. BSM nemala ako prvoradé, prvoradé bolo trestné stíhanie a očistenie jej mena. V ďalšom uviedla, že masa BSM bola dostatočná, aby mohla pokračovať v podnikaní, len ona nemala žiadne finančné prostriedky.

7. Podaním zo dňa 10.11.2020 bolo žalobkyni oznámené na základe žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, že neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody a žiadosť sa zamieta ako nedôvodná.

8. Z internetovej stránka H. plynie, že spoločnosť KARMEN – veľkoobchod potravín s.r.o., má významné postavenie vo veľkoobchode a maloobchode s potravinami v regióne Prešovského a Košického kraja.

9. Zo zápisníc z pojednávaní na Okresnom súde Prešov vo veci vedenej pod sp. zn. 41T 35/2018 vyplýva, že obhajca JUDr. Daniel Lipšic bol prítomný na pojednávaniach konaných dňa 26.4.2019 (došlo len k vyhláseniu rozsudku), 10.10.2018, 8.3.2019 a 25.4.2019.

10. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí dňa 18.12.2019 plynie, že obhajca JUDr. Daniel Lipšic bol prítomný na verejnom zasadnutí o odvolaní prokurátora na Krajskom súdu v Prešove.

11. Podaním zo dňa 18.6.2019 navrhla obžalovaná navrhla vykonanie dôkazov v trestnom konaní, a to výsluch svedkyne G. G..

12. Obžalovaná dňa 1.4.2019 predložil analýzu právneho hodnoty obchodného podielu ako súčasti bezpodielového spoluvlastníctva manželov v prejednávanej trestnej veci.

13. Podaním zo dňa 3.9.2019 sa obžalovaná vyjadrila v odôvodneniu odvolania prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 26.4.2019.

14. Z predložených faktúr za právne služby plynie vyúčtovanie obhajcu žalobkyne v trestnom konaní, a to na sumu 169,06 eur faktúrou zo dňa 6.11.2018 (právne služby 780 eur, vedľajšie výdavky 169,06 eur, odpočet uhradenej zálohy 780 eur), sumu 1 452,84 eur faktúrou zo dňa 5.4.2019 (právne služby 1729, vedľajšie výdavky 1,70 eur, odpočet uhradenej zálohy 520 eur), sumu 1 783,26 eur faktúrou zo dňa 10.5.2019 (právne služby 1040 eur, vedľajšie výdavky 446,05 eur plus DPH 297,21 eur), sumu 1 886,40 eur faktúrou zo dňa 4.9.2019 (právne služby 1572 eur plus DPH 314,40 eur), sumu 1550,89 eur faktúrou zo dňa 13.1.2020 (právne služby 1040 eur, vedľajšie výdavky 252,41 eur plus DPH 258,48 eur).

15. Z výpisu z účtu plynie úhrada súm 169,06 eur, 1730,70 eur, 1505,40 eur, 1886,40 eur, 1550,89 eur.

16. Z čestného prehlásenia dcéry žalobkyne E. C. plynie, že žalobkyňa je čestný človek, bola optimista. Od času, keď sa začalo voči nej viesť trestné konanie, veci sa zmenili k horšiemu. Trpela nespavosťou, ponocovaním, zobúdzaním sa a bola výbušná. Obdobie nemalo pozitívny dopad na ich vzťah a nerada na toto obdobie spomína.

17. Z čestného prehlásenia syna žalobkyne F. C. plynie, že počas obdobia, kedy bola jeho matka obvinená nastali v rodine negatívne zmeny. Dochádzalo medzi nimi k pravidelným hádkam a sporom, čo spôsobilo oj odsťahovanie sa zo spoločného bydliska, kde prechodne býval. Pozoroval na žalobkyni zúfalstvo, depresie a výrazný pokles životného štandardu s ubúdajúcou finančnou rezervou. Náklady na zastupovanie boli neúnosné a požičiavala si od známych, čo jej spôsobovalo starosti, bolesť hlavy a migrény.

18. Z čestného vyhlásenia F. I. plynie, že obvinenie u žalovanej sa negatívne odrazilo vo výraznej miere po stránke povahovej a psychickej. Zo ženy s entuziazmom a pozitívnou energiou bolo osoba plná smútku, obáv, depresií. Mala neustále bolesti hlavy, silné migrény. Prestala javiť záujem o spoločnosť a javila známky vyčerpania.

19. Z čestného vyhlásenia G. C. plynie, že žalobkyňu pozná od svojich 20-tich rokoch a nestretla sa so situáciou, aby žalobkyňa prejavila známky klamstva alebo podvodu. V období, keď bola obvinená sa všeobecne v spoločnosti a medzi známymi šírila táto informácia, ktorá negatívne pôsobila na jej blízke okolie. Keď sa ocitli v spoločnosti ďalších známych, boli zo strany okolia prejavované neverbálne náznaky odsudzovania (pohľady, vyhýbanie sa, ohováranie). Hovorili o nej poza chrbát ako o zlodejke. Žalobkyňa tieto veci prežívala neuveriteľne ťažko, trpela depresiami a častými migrénami.

20. Z čestného vyhlásenia G. G. plynie, že vnímala negatívne zmeny súvisiace s osobou žalobkyne v čase prebiehajúceho trestného konania, a to v rovine neustálych depresií, zvýšenej nervozity, stresov a bezradnosti. Bola utiahnutá do seba, prestala spoločensky žiť a vyhýbala sa kontaktu s ľuďmi, ktorí ju v tej dobe odsudzovali.

21. Z lekárskej správy z 10.4.2018 plynie, že pred rokom došlo k výmene bedrového kĺbu, odvtedy máva opakovaný pocit sťaženého nádychu

22. Exmanžel žalobkyne a zároveň poškodený v trestnom konaní podal odvolanie proti výroku rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T 35/2018 z 26.4.2019, ktorým bol poškodený s nárokom na náhradu škody na civilné sporové konanie, čo plynie z podaného odvolania zo dňa 13.5.2019. Odvolanie proti tomuto rozsudku podal aj prokurátor, ktorého dôvody boli doplnené podaním zo dňa 26.7.2019.

23. Dňa 9.6.2015 bola zo strany exmanžela podaná proti žalobkyni (v pozícii žalovanej) žaloba o zaplatenie 100 000 eur. Zo zápisnice o výsluchu exmanžela žalobkyne v pozícii svedka plynie, že predmetné konanie bolo zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku.

24. Dňa 20.12.2017 bol voči žalobkyni uznesením vyšetrovala ČVS: ORP-508/2-VYS-PO-2017 vznesené obvinenie pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. na tomto skutkovom základe cit.: „dňa 12.9.21014 v čase o 14.21 hod, v Prešove, v pobočke I. I., B., nachádzajúcej sa v obchodnom dome MAX bez vedomia svojho bývalého manžela F. C. vykonala osobne príkaz na úhradu sumy vo výške 100.000,- Eur z jeho súkromného účtu č. XXXXXXXXXX/XXXX s IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v I. I., B., ktoré boli ziskom spoločnosti KARMEN-veľkoobchod potravín, s.r.o., ktorej je konateľom na svoj účet vedený na meno A. B. C. v I. I., B., - IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ku ktorému hoci mala dispozičné právo, ale finančné prostriedky boli nadobudnuté po rozvode manželstva a k vykonaniu daného príkazu nemala súhlas, čím takto svojím konaním spôsobila krádežou finančnej hotovosti svojmu bývalému manželovi F. C. škodu vo výške 100.000,- Eur.“

25. Uznesením sp. zn. 1Pv 531/17/7707-14 zo dňa 30.1.2018 prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol, pretože nie je dôvodná. Z jeho odôvodnenia i z obsahu podanej sťažnosti plynie, že žalobkyňa poukazovala na nedôvodnú kriminalizáciu jej osoby

exmanželom, s ktorým doposiaľ nemá ukončenú otázku vyporiadania ich BSM po rozvode manželstva. Rovnako poukazovala na to, že ak patrí hodnota obchodného podielu do BSM, do BSM patrí aj podiel na zisku ako súčasť tejto hodnoty.

26. Dňa 9.5.2018 bola na Okresný súd Prešov podaná obžaloba voči žalobkyni pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. na tomto skutkovom základe cit.: „dňa 12.9.21014 v čase o 14.21 hod, v Prešove, v pobočke I. I., B., nachádzajúcej sa v ZOC MAX na ul. Vihorlatská 2A, bez predchádzajúceho súhlasu a bez vedomia svojho bývalého manžela F. C. zadala osobne príkaz na úhradu sumy vo výške 100.000,- Eur z jeho súkromného účtu č. IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v I. I., B., ktoré boli ziskom spol. Karmen-veľkoobchod potravín, s.r.o., ktorej je konateľom na svoj súkromný účet vedený na meno A. B. C. v I. I., B., č. účtu IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pričom k pripísaniu finančných prostriedkov umožňujúcich prevod sumy obvinenou na účet F. C. došlo po rozvode ich manželstva, čím takto spôsobila pre poškodeného F. C., trvale bytom D., J. K. XX krádežou finančnej hotovosti škodu vo výške 100.000,- Eur“

27. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 41T 35/2018-568 z 26.4.2019 bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por. na tam uvedenom skutkovom základe, pretože skutok nie je trestným činom. Zároveň bol poškodený odkázaný s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

28. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 5To 39/2019-601 z 18.12.2019 odvolanie prokurátora i poškodeného zamietol.

29. Z potvrdenia o účte plynie, že účet č. I. XX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX je vedený na meno žalobkyne.

30. Z predloženého technického preukazu plynie spotreba paliva u vozidla Škoda Superb 7,1l/100 km.

31. Z vyúčtovania pracovnej cesty z 18.12.2019 plynie, že bola zarátavaná vzdialenosť 410 km medzi Bratislavou a Prešovom, rovnako späť, základná sadzba 0,193 eur/km, priemerná spotreba 7,1l/100 km, cena pohonnej hmoty 1,509 eur/liter, spolu vo výške 246,11 eur.

32. Z faktúry Penziónu ZENIT plynie cena za apartmán vo výške 135,32 eur vrátane 10% DPH. Z pokladničného dokladu plynie, že bol zaúčtovaný apartmán v množstevnej jednotke 2x, rovnako 2x je zarátaná daň za ubytovanie. Pobytový deň je uvedený 24.04. – 25.04.2019. Rovnako je zrejmé, že dátum dodanie je uvedený 25.4.2019 a dátum a čas vyhotovenie je 26.4.2019 o 7:31:45.

33. Z predložených cestovných lístkov Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. plynie, že dňa 8.4.2019 bol zakúpený na trase Bratislava – Kysak o 16:06 – 20:29 hod. na deň 9.4.2019 lístok v cene 28,50 eur vrátane DPH, dňa 8.4.2019 bol zakúpený na Košice – Bratislava o 17:12 – 22:00 hod. na deň 10.4.2019 lístok v cene 23,90 eur vrátane DPH. Zo storna za vrátený cestovný doklad z 10.4.2019 plynie, že nebolo vrátených 2,39 eur ako storno. Dňa 10.4.2019 bol zakúpený na trase Kysak – Bratislava o 11:25 – 16:02 hod. na deň 10.4.2019 lístok v cene 25,90 eur vrátane DPH, dňa 23.4.2019 boli zakúpené na trase Bratislava – Kysak o 16:06 – 20:29 hod. na deň 24.4.2019 lístok v cene 28,50 eur vrátane DPH a na Košice – Bratislava o 17:12 – 22:00 hod. na deň 26.4.2019 lístok v cene 28,50 eur vrátane DPH.

34. Z podacích lístkov je zrejmá úhrada za poštové služby vo výške 1,70 eur, 1,70 eur a 1,90 eur, spolu vo výške 5,30 eur.

35. Z vyúčtovania pracovnej cesty z 8.3.2019 plynie, že bola zarátavaná vzdialenosť 450 km medzi Bratislavou a Prešovom, rovnako späť, základná sadzba 0,183 eur/km, priemerná spotreba 7,1l/100 km, cena pohonnej hmoty 1,294 eur/liter, spolu vo výške 247,39 eur.

36. Z faktúry Penziónu HRADBY plynie cena za Izba 1-post vo výške 44,60 eur vrátane 10% DPH.

37. Z faktúry prevádzka: WELLNESS PENZION PLACIDUS plynie cena za Izba balkón - 1 os vo výške 85,33 eur vrátane 20% DPH.

38. Zo svedeckej výpovede G. C. zaznamenanej v zápisnici o hlavnom pojednávaní z 8.3.2019 v spise Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T 35/2018 vyplýva, že vie, že exmanžel žalobkyne dával do firmy Fankor peniaze a aj sľúbil, že dá ďalšie peniaze na nákup tovaru, avšak ich môže dať, až keď mu prídu nejaké dividendy. Peniaze, ktoré žalobkyňa vybrala, dala na firmu Fankor. Exmanžel žalobkyne neuviedol konkrétnu sumu ani akým spôsobom dá peniaze na tovar. Keď prišla žalobkyňa s peniazmi, vyplatili sa všetky dlhy, ktoré mali na predajniach.

39. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 39 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup.

Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 OZ záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) tento zákon upravuje
a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa § 2 zákona č. 514/2003 Z.z. na účely tohto zákona
a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
b) orgán verejnej moci je
1. štátny orgán,
2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci
a) nezákonným rozhodnutím,
b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 15 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

Podľa § 16 ods.4 zákona č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.8a)

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Podľa § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka
Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia;1) náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť.2) Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy.

Podľa § 1 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v znení účinnom od 15.6.2019, výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o tri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

Podľa § 1 ods. 4 vyhlášky v znení účinnom do 14.6.2019, výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o štyri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3.

Podľa § 12 ods. 3 písm. b) vyhlášky, pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje päť rokov a neprevyšuje desať rokov, jedna osmina výpočtového základu.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) vyhlášky, odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby:
a) prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom,
b) písomné podanie na súd alebo iný orgán vo veci samej,
c) účasť pri vyšetrovacích úkonoch, pri oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, vyhľadávania alebo na konaní pred súdom alebo iným orgánom, na konaní o dohode o vine a treste, na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných

počas dvoch hodín; ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny.
d) návrh na obnovu konania, odvolanie, dovolanie,
e) vypracovanie listiny o právnom úkone alebo jej podstatné prepracovanie.

Podľa § 14 ods. 3 písm. a) vyhlášky, odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za návrh na zabezpečenie dôkazu.

Podľa § 14 ods. 4 písm. a) vyhlášky, odmena vo výške jednej tretiny základnej sadzby tarifnej odmeny patrí ďalšiu poradu alebo rokovanie s klientom, kratšia ako jedna hodina.

Podľa § 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky, odmena vo výške jednej štvrtiny základnej sadzby tarifnej odmeny patrí zastupovanie alebo obhajobu na pojednávaní, pri ktorom sa iba vyhlásilo rozhodnutie, alebo zastupovanie a obhajoba na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednania veci.

Podľa § 14 ods. 6 vyhlášky, ak po poslednej porade alebo rokovaní s klientom alebo protistranou nasleduje ďalšia porada alebo rokovanie a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, tak odmena za túto ďalšiu poradu alebo rokovanie advokátovi nepatrí.

Podľa § 14 ods. 8 vyhlášky, za úkony právnej služby, ktoré nie sú uvedené v odsekoch 1 až 5, patrí odmena ako za úkony, ktoré sú im svojou povahou a účelom najbližšie.

Podľa § 16 ods. 4 vyhlášky, na výšku náhrady preukázaných cestovných výdavkov sa vzťahujú osobitné predpisy, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 1 vyhlášky, pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu.

Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu.

Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“), sumu základnej náhrady pre jednostopové vozidlá a trojkolky a pre osobné cestné motorové vozidlá podľa odseku 1 ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo; opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia. Pri použití prívesu k osobnému cestnému motorovému vozidlu sa základná náhrada zvýši o 15 %.

Podľa § 7 ods. 4 zákona o cestovných náhradách, náhrada za spotrebované pohonné látky patrí zamestnancovi podľa cien pohonných látok prepočítaných podľa spotreby pohonných látok (ďalej len „spotreba“) uvedenej v technickom preukaze cestného motorového vozidla alebo v osvedčení o evidencii cestného motorového vozidla (ďalej len „technický preukaz“).

Podľa § 7 ods. 5 zákona o cestovných náhradách, cenu pohonnej látky preukazuje zamestnanec dokladom o kúpe pohonnej látky, z ktorého je zrejmá súvislosť s pracovnou cestou (ďalej len „doklad o kúpe“). Ak zamestnanec preukazuje cenu pohonnej látky viacerými dokladmi o kúpe, cena pohonnej látky sa môže vypočítať aritmetickým priemerom preukázaných cien. Ak zamestnanec nepreukáže cenu pohonnej látky dokladom o kúpe, na výpočet sa použije cena pohonnej látky, ktorá platila v čase nástupu na pracovnú cestu zistená Štatistickým úradom Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“).

Podľa § 1 písm. b) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 632/2008 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách, suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy pre osobné cestné motorové vozidlá je 0,183 eur.

Podľa § 1 písm. b) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 143/2019 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách, suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy pre osobné cestné motorové vozidlá je 0,193 eur.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“), základom dane pri dodaní tovaru alebo služby je všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú dodávateľ prijal alebo má prijať od príjemcu plnenia alebo inej osoby za dodanie tovaru alebo služby, zníženú o daň. Do základu dane sa zahŕňa aj dotácia alebo príspevok, ktorý dodávateľ prijal alebo má prijať k cene tovaru alebo služby.

Podľa § 28 zákona o DPH, oslobodené od dane sú univerzálne poštové služby.7) Oslobodené od dane je aj dodanie tovaru, ktorý súvisí s poskytovanou univerzálnou poštovou službou.

40. Zodpovednosť štátu za spôsobenú škodu je konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť).

41. Z ust. § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím a ako vyplýva z § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá aj za nemajetkovú ujmu, ktorá v súvislosti s nezákonným rozhodnutím vznikla. V zmysle § 18 ods. 1 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. predstavuje škoda, za ktorú zodpovedá štát v súvislosti s nezákonným rozhodnutím aj trovy právneho zastúpenia. V tomto konaní si žalobca uplatňuje jednak nemajetkovú ujmu v peniazoch a jednak škodu za trovy právneho zastúpenia. Osobou, ktorá má právo na náhradu škody ako i nemajetkovej ujmy je v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ten komu
škoda a ujma vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, avšak za predpokladu, že podal proti nezákonnému rozhodnutia riadny opravný prostriedok. Nemajetkovú ujma mala predstavovať ujmu na rodinnom, pracovnom a spoločenskom živote žalobkyne zohľadňujúc tiež jej zhoršený zdravotný stav v dôsledku vedeného trestného stíhania proti jej osobe.

42. Zodpovednosť štátu za škodu v dôsledku vzneseného obvinenia a následného zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby vychádza z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, a to rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 4MCdo 15/09 z 18.8.2010, ktoré bolo aj publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod R37/2014 cit.: „Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté“. (obdobne porovnaj. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo 54/2011 zo dňa 30.1.2011, 7Cdo 145/2011 zo dňa 12.12.2012, 7Cdo 87/2012 zo dňa 19.6.2013 a 7MCdo 27/2012 zo dňa 19.2.2014).

43. V prípade trestného stíhania je nezákonný rozhodnutím uznesenie o vznesení obvinenia za predpokladu, že bola obžalovaná spod obžaloby oslobodená. V danom prípade je existencia tohto nezákonného rozhodnutia nepochybná, nakoľko voči žalobkyni bolo vznesené obvinenie uznesením č. k. ČVS:ORP-508/2-VYS-PO-2017 zo dňa 20.12.2017. V uvedenej veci bola žalobkyňa oslobodená spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 41T/35/2018-568 zo dňa 26.4.2019, ktorý sa stal právoplatným dňa 18.12.2019, keď odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku bolo odvolacím súdom uznesením č.k. 5To/39/2019-601 zo dňa 18.12.2019 zamietnuté. V prípade oslobodenia obžalovanej spod obžaloby je tak daná zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, t.j. uznesením o vznesení obvinenia výsledkom tohto trestného konania - oslobodením. Ide o zodpovednosť objektívnu, pričom podstatným pre posúdenie rozhodnutia za nezákonné je výsledok trestného konania, avšak nie to, že samotné vydanie uznesenia o vznesení obvinenia bolo vydané v súlade s podmienkami, ktoré stanovuje Trestný poriadok. Pre poskytnutie náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy v prípade nezákonného rozhodnutia musí byť splnená aj negatívna podmienka stanovená v § 6 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z., a to, že poškodená využila riadny opravný prostriedok proti tomuto nezákonnému rozhodnutiu. V danej veci žalobkyňa splnila aj túto podmienku, nakoľko proti uznesenie o vznesení obvinenia podala sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením Okresnej prokuratúry Prešov č.k. 1Pv/531/17/7707-14 zo dňa 30.1.2018 (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/116/2017 z 29.1.2018).

44. Ďalšou podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu vrátane práva žalobkyne na uhradenie nemajetkovej ujmy v peniazoch je existencia škody a vznik nemajetkovej ujmy vrátane príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou, resp. ujmou

45. Pokiaľ ide o podmienku uplatnenia nároky voči štátu, aj táto podmienka je splnená, keďže žalobkyňa svoj nárok uplatnila žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škodu zo dňa 7.10.2020, na základe ktorého jej Generálna prokuratúra SR ako orgán konajúci v mene žalovanej oznámila listom zo dňa 10.11.2020 doručeným jej dňa 16.11.2020, že nárok nebude uspokojený ani čiastočne.

MAJETKOVÁ ŠKODA

46. Škodou rozumieme zníženie majetku, ku ktorému by nebyť nezákonného rozhodnutia nedošlo. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa uhradila svojmu obhajcovi trovy obhajoby, podľa výpovede žalobkyne mohlo ísť o sumu okolo 6000 eur. Teda došlo k zníženiu majetku žalobkyne. Nakoľko išlo o trovy obhajoby v trestnom konaní, z ktorého si žalobkyňa uplatňuje náhradu škody, je daná aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, nakoľko nebyť obvinenia žalobkyne, tá by nemusela vynaložiť náklady na obhajobu. Z uvedeného vyplýva, že základ nároku na náhradu škody spočívajúcej v uhradených trovách obhajoby je daný, nakoľko tu je nezákonné rozhodnutie, vznik škody - zmenšenie majetku, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, podanie riadneho opravného prostriedku proti tomuto nezákonného rozhodnutiu, ako i uplatnenie nároku voči štátu.

47. Súd vychádzal z vyčíslenia trov obhajoby žalobkyňou, ktoré si uplatnila v špecifikácii trov obhajoby a dospel k uvedeným záverom.

48. Žalobkyňa uznala za dôvodnú námietku žalovaného, že trovy obhajoby sa mali určiť podľa § 12 ods. 2 písm. b) vyhlášky a v súlade s ust. § 1 ods. 4 vyhlášky a súd sa s uvedeným rovnako stotožňuje. Žalobkyňa bola totiž stíhaná za zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zákona v znení účinnom do 31.12.2017, za ktorý zákon ustanovoval trest odňatia slobody v trvaní od 3 do 10 rokov a nie od 10 do 15 rokov, ako to uvádzala žalobkyňa v podanej žalobe. Rovnako žalobkyňa v žalobe vyčíslila všetky úkony právnej služby podľa základnej sadzby tarifnej odmeny platnej pre ten konkrétny rok, v ktorom bol úkon právnej služby vykonaný. Bolo však dôvodné vychádzať z platnej právnej úpravy v čase vykonania úkonov a priznať za jeden úkon právnej služby jednu osminu výpočtového základu spätne za 4 resp. za 3 roky pozadu v zmysle vyhlášky v znení účinnej do 14.06.2019 a účinnej od 15.06.2019, preto súd v tomto smere upravil vyčíslenie úkonov právnej služby v súlade s judikatúrou najvyšších súdnych autorít cit.: „Pre účely náhrady škody treba preto za účelne vynaložené náklady poškodeným na zaplatenie odmeny advokátovi na obhajobu považovať náklady v rozsahu tarifnej odmeny.“ (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 402/2015 zo dňa 28.4.2016).

49. Výpočtovým základom na účely výpočtu tarifnej odmeny advokáta je:
- za úkony uskutočnené v roku 2018, suma 804,00 eur - a sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby suma 100,50 eur,
- za úkony uskutočnené v roku 2019, do 14.06.2019 suma 839,00 eur - a sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby suma 104,87 eur,
- za úkony uskutočnené v roku 2019 od 15.06.2019, suma 858,00 eur - a sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby suma 107,25 eur.

50. Súd v ďalšom uvádza, že v súvislosti s náhradou trov konania ide o zásadu, že sa priznáva len náhrada účelne vynaložených trov konania (§ 18 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z.). V zmysle ustálenej judikatúry sa pod účelnosťou rozumie vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

51. V tomto smere súd poukazuje na závery najvyšších súdnych autorít cit: Dovolací súd dospieva preto k záveru, že z hľadiska, a to treba zdôrazniť, rozsahu náhrady škody, treba primerane použiť aj všeobecné zásady charakteristické pre právnu úpravu týkajúcu sa trov konania (napriek tomu, že trovy konania upravujú procesné predpisy povahy verejnoprávnej a právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu má základ v hmotnoprávnej úprave súkromnej povahy). Ide predovšetkým o zásadu, podľa ktorej každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne a

trovy svojho zástupcu. Táto zásada sa v trestnom konaní prejavuje v tom, že obvinený znáša vlastné trovy a výdavky spojené so zvolením obhajcu, včítane odmeny dohodnutej medzi ním a advokátom (§ 553 ods. 1 Trestného poriadku). V súvislosti s náhradou trov konania ide o zásadu, že sa priznáva len náhrada trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Z uvedeného pravidla vyplýva, že sa uhradzujú len účelne, či dôvodne vynaložené náklady v konaní, a teda nie všetky náklady, ktoré účastník v konaní vynaložil; pritom záleží na účastníkovi samotnom, aké finančné prostriedky na svoju obranu v súdnom konaní vynaloží. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 402/2015 zo dňa 28.4.2016).

52. V naznačených intenciách súd posudzoval účelnosť uplatnených úkonom právnej služby a dospel k záveru, že porady s klientom túto vlastnosť účelnosti nemajú. Súd sa stotožňuje s vysloveným názorom žalobkyne, že v trestnom konaní bolo podstatné vyriešenie právnej otázky, či jej konanie napĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu, teda jednoducho možno povedať, že právne bolo potrebné vyriešiť otázku a ustáliť, či žalobkyňa disponovala aj so svojimi finančnými prostriedkami (patriacimi do BSM) alebo išlo o finančné prostriedky vo výlučnom vlastníctve jej manžela (nepatriace do BSM). Za tohto stavu súd považuje porady s klientkou za neúčelné, nakoľko ako konštatuje samotná žalobkyňa, išlo o nenáročné právne posúdenie veci. Ďalším dôvodom nepriznania odmeny za úkon právnej služby označený ako „ďalšia porada alebo rokovanie s klientom, kratšia ako jedna hodina dňa 23.05.2018“, bolo, že prevzatie a prípravu obhajoby nemožno považovať len formálne prevzatie obhajoby. V prípade prvej porady s klientom, ktorá prebehla so žalobkyňou a jej vtedajším obhajcom, dňa 23.05.2018, bolo povinnosť právneho zástupcu subsumovať túto prvotnú poradu s klientom pod úkon, ktorý je explicitne vyjadrený v ustanovení § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky „prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom“. Následná porada dňa 10.4.2019 navyše nebola vykonávaná v dôsledku zmeny dôkaznej situácie ani inými návrhmi prokurátora v konaní. V neposlednom rade súd uvádza, že ich vykonanie nebolo v konaní ani preukázané. S poukazom na uvedené preto nebolo dôvodné priznávať majetkovú škodu vo forme režijného paušálu (1x 9,21 porada v roku 2018 a 1x 9,80 eur porada v roku 2019) týkajúceho sa týchto úkonom právnej služby, keďže ich súd posúdil ako neúčelné.

53. Pokiaľ ide o hotové výdavky aj v tomto smere má súd za to, že musia napĺňať atribút účelnosti a nemôže ísť o zmluvne dohodnutú odmenu, ako sa to snaží naznačiť žalobkyňa. Takýto výklad by mohol viesť do extrému, že by klient preplatil svojmu obhajcovi v trestnom konaní súkromný let z Bratislavy do Košíc a taxi službu do Prešova a žiadal by tieto hotové výdavky nahradiť voči štátu. Súd je preto povinný skúmať aj účelnosť hotových výdavkov.

54. Súd preto s poukazom na uvedené skúmal účelnosť vynaložených hotových výdavkov konajúc v súlade vyjadreným názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že sa uhradzujú len účelne, či dôvodne vynaložené náklady v konaní.

55. Žalobkyňa uviedla, že obhajca absolvoval cestu dňa 25.04.2019 z Bratislavy do Prešova a späť, pričom v tento deň sa uskutočnilo hlavne pojednávanie na tunajšom súde. Zároveň si uplatnila vyúčtovanú náhradu za stratu času za cestu dňa 26.04.2019 z Bratislavy do Prešova a späť, rovnako na hlavné pojednávanie uskutočnené na tunajšom súde. Z faktúry č. ZU 2019000245 vyplýva, že obhajca bol ubytovaný v Prešove od 24.04.2019 do 26.04.2019. Aj keď vo faktúre sa uvádza, že obhajca bol ubytovaný dva krát od 24.04 – 25.04.2019, súd to považoval len za chybu v písaní, pretože obhajcovi boli zaúčtované dve noci v Prešove u poskytovateľa ubytovacích služieb. Uvedené potvrdzujú aj cestovné lístky predložené ako dôkazy, a to zo dňa 24.04.2019 cesta z Bratislavy do Kysaku a na 26.04.2019, kedy bol zakúpený cestovný lístok z Košíc do Bratislavy. Z vyššie uvedených dôvodov súd považoval za účelnú náhradu za stratu času len za cestu z Bratislavy do Kysaku dňa 24.04.2019 a za cestu z Košíc do Bratislavy dňa 26.04.2019 v rozsahu 8 začatých polhodín. Súd na pojednávaní dňa 4.9.2023 vyzval žalobkyňu na odstránenie uvedeného nedostatku, resp. doplnenie skutkových tvrdení v tomto smere, ktorá však zotrvala na závere, že uplatnená náhrada hotových výdavkov je správna. Keďže žalobkyňa nedoplnila skutkové tvrdenia a vzniknuté pochybnosti neodstránila, súd pri posudzovaní účelnosti vynaložených hotových výdavkov vychádzal z vyššie uvedených logických záverov a predložených dôkazov.

56. V ďalšom súd skúmal účelnosť vynaloženého hotového výdavku vo výške 2,39 eur storno poplatok a dospel k záveru, že ani tento hotový výdavok atribút účelnosti nenapĺňa. Podľa názoru súdu totiž nejde o dôvodne vynaložený náklad v konaní. Pojednávanie dňa 10.4.2019 nebolo uskutočnené v dôsledku

nahlásenia bomby a potreby evakuácie budovy, z tohto dôvodu obhajca cestoval do Bratislavy skorším vlakom, ktorý stíhal, s čím bol spojený predmetný storno poplatok. Nevznikol však pri účinnom bránení práv žalobkyne ako obžalovanej v rámci obhajoby v trestnom konaní, ale z rozhodnutia jej obhajcu cestovať skorším vlakom, ako mal pôvodne v pláne (lístok zakúpený dňa 8.4.2019).

57. Vo vzťahu k uplatneniu DPH súd poukazuje na to, že základ DPH podľa § 22 ods. 1 zákona o DPH pri dodaní služby je všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú dodávateľ prijal alebo má prijať od príjemcu plnenia alebo inej osoby za dodanie tovaru alebo služby, zníženú o daň.

58. Jednoducho povedané advokát, ktorý je platiteľom DPH, okrem povinnosti odviesť DPH má zároveň právo odpočítať si DPH z nakúpených tovarov a služieb (nákladov, resp. výdavkov), ktoré použije na dodanie svojich právnych služieb. Nemôže si teda uplatniť DPH zo služby jemu poskytnutej iným dodávateľom vrátane DPH z tejto služby, lebo by došlo k duplicitnému zdaneniu, t.j. uplatneniu si DPH zo sumy, ktorú advokát uplatní voči štátu ako platca DPH vo forme tzv. odpočítania DPH. Súd teda s poukazom na uvedené vychádzal z nákladov, resp. výdavkov vzniknutých obhajcovi žalobkyne v trestnom konaní pri dodaní právnych služieb znížených o DPH v súlade s ust. § 22 ods. 1 zákona o DPH a následne túto sumu považoval za základ dane pre výpočet DPH za poskytnuté právne služby (t.j. túto zvyšoval o 20%).

59. Pokiaľ ide o uplatnenú náhradu za spotrebované pohonné hmoty, súd vychádzal z nesporných tvrdení o cene benzínu dňa 8.3.2019 vo výške 1,294 eur/1 liter a dňa 18.12.2019 vo výške 1,509 eur/1 liter. Cena benzínu bez DPH na účely výpočtu náhrady hotových výdavkov preto bola 1,035 eur/1liter za cestu konanú dňa 8.3.2019 a 1,207 eur/1liter za cestu konanú dňa 18.12.2019. Súd rovnako pri výpočte náhrady za spotrebované pohonné hmoty vychádzal z nesporných tvrdení v tom, že za cestu z Bratislavy do Prešova a späť dňa 8.3.2019 obhajca žalobkyne cestoval 450 km v rámci jednej cesty a dňa 18.12.2019 cestoval 410 km v rámci jednej cesty.

60. V súvislosti s uplatnenou DPH súd poznamenáva tiež, že poštové služby sú oslobodené od dane (§ 28 zákona o DPH), preto z nich nemožno ako z hotových výdavkov obhajcu v trestnom konaní uplatniť DPH.

61. Pokiaľ ide o režijný paušál, z tejto uplatnenej náhrady si žalobkyňa v rámci náhrady trov konania ako majetkovej škody DPH neuplatnila.

62. Pri odpočet DPH za rok 2018 pri hotových výdavkoch na ubytovaní (ubytovacie služby) súd vychádzal pri odpočte DPH vo výške 20% a v roku 2019 s DPH vo výške 10% tak, ako to plynie z predložených faktúr.

63. Majúc na zreteli uvedené súd vychádzal pri výpočte majetkovej škody žalobkyne nasledovne:

odmenu za zastupovanie
06.04.2018
prevzatie a príprava obhajoby, vrátane prvej porady s klientom dňa 23.05.2018 (§ 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky).....100,50 eur
18.06.2018
návrh na zabezpečenie dôkazu (§ 14 ods. 3 písm. a) vyhlášky).....1/2.....50,25 eur
10.10.2018
účasť na hlavnom pojednávaní (§ 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky).....100,50 eur
08.03.2019
účasť na hlavnom pojednávaní (§ 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky).....104,87 eur
01.04.2019
vypracovanie listiny o právnom úkone – analýza hodnoty obch. podielu (§ 14 ods. 1 písm. e) vyhlášky).....104,87 eur
25.04.2019
účasť na hlavnom pojednávaní (§ 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky).....104,87 eur
26.04.2019
účasť na hlavnom pojednávaní – vyhlásenie rozhodnutia (§ 14 ods. 5 písm. b) vyhlášky).....1/4.....26,22 eur

03.09.2019
vypracovanie listiny o právnom úkone – vyjadrenie k odvolaniu (§ 14 ods. 1 písm. e) vyhlášky).....107,25 eur
18.12.2019
účasť na verejnom zasadnutí na KS Prešov (§ 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky).....107,25 eur
spolu 806,58 eur +20% DPH (161,32 eur), t.j. spolu vo výške 976,90 eur

režijný paušál
za 3 úkony právnej služby za rok 2018 vo výške 9,21 eur
za 5 úkonov právnej služby za rok 2019 vo výške 9,80 eur, spolu vo výške 86,43 eur (DPH neuplatnená).

náhradu za stratu času
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 10.10.2018
16 x polhodina 15,35 Eur.....245,60 eur
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 08.03.2019
16 x polhodina 16,33 Eur.....261,28 eur
za cestu Bratislava – Kysak dňa 24.04.2019
8 x polhodina 16,33 Eur.....130,64 eur
za cestu Košice –Bratislava dňa 26.04.2019
8 x polhodina 16,33 Eur.....130,64 eur
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 18.12.2019
16 x polhodina 16,33 Eur.....261,28 eur
spolu 1.029,44 eur + 20% DPH (205,89 eur), t.j. spolu vo výške 1235,33 eur.

náhrada za použitie motorového vozidla
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 08.03.2019
(450 km x 0,183 Eur/km) x 2.....164,70 eur
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 18.12.2019
(410 km x 0,193 Eur/km) x 2.....158,26 eur
spolu 308,32 eur + 20% DPH (64,59 eur), t.j. spolu vo výške 387,55 eur.

náhrada za spotrebované pohonné hmoty
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 08.03.2019
(410 km x 7,1 l/100km x 1,035 Eur/l) x 2.....63,14 eur
za cestu Bratislava – Prešov a späť dňa 18.12.2019
(410 km x 7,1 l/100km x 1,207 Eur/l) x 2.....70,27 eur
spolu 133,41 eur + 20% DPH (26,68 eur), t.j. spolu vo výške 160,09 eur.

náhrada cestovného
za cestu Bratislava - Kysak dňa 09.04.2019
28,50 eur (ŽsS, a.s.).....23,75 eur
za cestu Kysak - Bratislava dňa 10.04.2019
25,90 eur (ŽsS, a.s.).....21,58 eur
za cestu Bratislava - Kysak dňa 24.04.2019
28,50 eur (ŽsS, a.s.).....23,75 eur
za cestu Košice - Bratislava dňa 26.04.2019
28,50 eur (ŽsS, a.s.).....23,75 eur
spolu 92,83 eur + 20% DPH (18,57 eur), t.j. spolu vo výške 111,40 eur

hotové výdavky za ubytovanie
Wellness penzión Placidus dňa 10.10.2018 – 1 noc.....71,16 eur
Penzión hradby Prešov dňa 10.04.2019 – 1 noc.....40,66 eur
Zenit penzión Prešov od 24. - 26.04.2016 – 2 noci.....123,14 eur
spolu 234,96 eur + 20% DPH (46,99 eur), t.j. spolu vo výške 281,95 eur.

hotové výdavky za poštovné
poštové zásielky zo dňa 01.09.2019.....5,30 eur

Spolu odmena, náhrady a hotové výdavky: 3235,95 eur

64. Súd tak zaviazal žalovaného aj na zaplatenie príslušných úrokov z omeškania z priznanej výšky náhrady škody 3235,95 eur vo výške súladnej s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. (vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, pričom základná úroková sadzba ECB bola vo výške 0,00 %, teda úrok z omeškania je vo výške 5,00 % ročne) a to odo dňa 16.11.2019 do zaplatenia tak, ako to požadoval žalobca a žalovaný deň svojho omeškania nerozporoval, t.j. dňa 16.11.2020 (lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody).

65. S poukazom na uvedené súd vyhovel žalobe o zaplatenie náhrady majetkovej škody vo výške 3235,95 eur s 5% úrokom z omeškania zo sumy 3235,95 eur od 16.11.2020 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti (náhrady majetkovej škody) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

NEMAJETKOVÁ UJMA

66. Ako vyplýva z pojmu nemajetková ujma, ide o ujmu, ktorá sa dotkla nemajetkovej sféry poškodenej. Predpokladmi na jej úhradu v peniazoch je nezákonné rozhodnutie, vznik nemajetkovej ujmy, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a nemajetkovou ujmou a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Ako bolo vyššie konštatované nezákonnosť rozhodnutia je daná. V prípade trestného stíhania v zásade nemajetková ujma vzniká, nakoľko každé trestné stíhanie ovplyvňuje osobný život stíhaného, na ktorého je síce potrebné do právoplatnosti rozsudku nazerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého. Už samotné trestné konanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to o to viac, keď sa preukáže nevina zo spáchaného skutku.

67. V danej veci žalobkyni nemajetková ujma vznikla a iba samotné konštatovanie porušenia právanie nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, preto jej vznikol aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Totižto vedenie trestného stíhania predstavuje jeden z najrepresívnejších prejavov štátnej moci vo vzťahu k jednotlivcovi, ktorý v konečnom dôsledku môže viesť až k odňatiu slobody jednotlivca, v prípade uloženia trestu odňatia slobody, ktorý nie je vylúčený pri žiadnom trestnom čine.

68. Judikatúrou boli ustálené kritéria, ktoré je potrebné zohľadniť pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy Je to povaha trestnej veci, dĺžka trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodeného ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií a to aj v kontexte s § 17 ods. 3 citovaného zákona výška náhrady musí súčasne zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017).

69. K jednotlivým kritériám súd uvádza nasledovné (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C 86/2020 z 22.9.2021). Pod povahou trestnej veci je potrebné rozumieť predovšetkým závažnosť trestného činu, podľa nej sa zvyšuje intenzita, s akou osoba poškodená trestným konaním proti nej je negatívne vnímaná. Súvisí to aj s hrozbou trestného postihu a prípadným spoločenským odsúdením. V danom prípade bola žalobkyňa stíhaná za zločin krádeže podľa § 221 ods. 1, 4 písm. a/ Trestného zákona v znení účinnom do 31.12.2017, za čo jej hrozil trest odňatia slobody troch až desať rokov.

70. Pokiaľ ide o dĺžku trestného stíhania, toto kritérium nemožno považovať za určujúce hľadisko, pretože pri plynutí času nastáva aj pokles intenzity ujmy v dôsledku upadajúceho záujmu spoločenského prostredia o daný prípad. V tomto prípade išlo dĺžku trestného stíhania v trvaní 2 rokov (24 mesiacov), rátajúc to od vznesenia obvinenia po právoplatnosť oslobodzujúceho rozsudku.

71. Ďalším kritériom na primerané zadosťučinenie za trestné stíhanie sú následky spôsobené trestným konaním v osobnostnej sfére poškodeného. Pod toto kritérium patria aj okolnosti, ktoré viedli k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobkyni. Je pritom potrebné rozlišovať prípady, keď trestné

stíhanie bolo začaté zjavne neodôvodnene alebo dokonca s cieľom poškodiť osobu, voči ktorej bolo začaté od prípadov, kedy existovali dôvody pre jeho začatie a v takom prípade sa zohľadnia aj dôvody zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby.

72. Ako už bolo spomenuté, samotné trestné stíhanie zásadným spôsobom ovplyvňuje osobný život stíhaného, predovšetkým zasahuje do jeho cti a dobrej povesti, navzdory prezumpcie neviny. Takýto zásah je naviac citeľnejší, ak bolo trestné stíhanie skončené oslobodzujúcim rozsudkom, v ktorom bolo konštatované, že skutok, z ktorého bola žalobkyňa obžalovaná, nie je trestným činom, čo sa stalo aj v súdenej veci. (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2551/13, bod 20 odôvodnenia in fine). Súd musí nevyhnutne konštatovať, že trestné stíhanie voči žalobkyni bolo začaté zjavne neodôvodnene. Naviac ako plynie z uznesenia prokurátora o zamietnutí sťažnosti žalobkyne, že táto namietala, že ide o nedôvodnú kriminalizáciu jej osoby exmanželom, s ktorým nemá ukončenú otázku vyporiadania ich BSM po rozvode manželstva, teda bolo prokuratúre zo strany žalobkyne pri prvom úkone po vznesení obvinenia naznačené, že trestné oznámenie je začaté s cieľom poškodiť žalobkyňu zo strany osoby podávajúcej trestné oznámenie (bývalého manžela) a bola jasná jej obrana aj v smere, že zisk zo spoločnosti je súčasťou masy BSM.

73. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy súd poukazuje na judikatúru najvyšších súdnych autorít cit.: „všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť). Tieto závery sú osobitne významné pre prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (orgánov) štátu, ktorý na druhej strane sám ako zákonodarca formuluje kritériá stanovenia ich výšky, a dokonca v dnes účinnom znení právnej úpravy stanovil zákonom ich hornú hranicu. Z tohto dôvodu musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Pokiaľ majú potom závery takejto úvahy striktnú oporu vo vykonanom dokazovaní a úvaha všeobecného súdu je vyjadrená v podobe dostatočne, logicky a zrozumiteľne odôvodneného rozhodnutia, iba takýmto postupom môže dôjsť k nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach. Ak má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, potom toto právo nie je možné v konkrétnom prípade zákonom obmedziť, či celkom vylúčiť. Opačný prístup by nerešpektoval princíp minimalizácie zásahov do základných práv v podobe ich prípadného obmedzenia a princíp maximalizácie zachovania obsahovej podstaty základného práva (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002, obdobne nález sp. zn. II. ÚS 136/02 zo 17. júla 2002, resp. nález sp. zn. II. ÚS 42/01 zo 17. júla 2002 alebo nález sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002). Z rovnakých dôvodov nie je ústavne prípustné vyžadovať aplikáciu takejto limitácie od všeobecných súdov „skrytým“ aplikovaním hraníc stanovených inými právnymi predpismi vo veci sťažovateľky. Na druhej strane však ani ústavný súd nespochybňuje potrebu zjednotenia rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch. Toto zjednotenie môže byť však realizované iba dôsledným aplikovaním (okrem iného aj) naznačených kritérií, smerujúc k porovnateľnosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch skutkovo obdobných. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ vo veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer tri mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 €, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 11. januára 2012,

uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, s. 327 a nasl., ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1 000 € za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 € za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne.“

74. Rovnako tak súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky cit. : „Výše přiznané peněžité náhrady přitom nesmí být symbolická, ale musí vždy naplnit požadavky plynoucí z čl. 36 odst. 3 Listiny a principu demokratického právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy. V nálezu ze dne 14. 1. 2021 sp. zn. I. ÚS 4293/18 Ústavní soud uvedl, že "jestliže stát zasáhne do života člověka nedůvodným trestním stíháním, poškodí či dokonce zničí jeho postavení ve společnosti a mnohdy i v rodině, musí výše odškodnění odpovídat takovému zásahu. Výše odškodnění nemateriální újmy totiž jistým způsobem vypovídá i o úctě státu k soukromému a veřejnému životu jednotlivých lidí. A mohlo by být výzvou pro obecné soudy, aby zvážily, zda již v minulosti přiznaná odškodnění, se kterými poměřují nově přiznávaná, byla opravdu dostatečná" (bod 16 odůvodnění). Stát tedy nesmí závažnost nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním bagatelizovat přiznáním nepřiměřeně nízké nebo dokonce jen symbolické náhrady. V návaznosti na to Ústavní soud již dříve podotkl, že zákon o odpovědnosti státu za škodu "zavazuje stát absolutně, objektivně, a je nezbytné, aby ten pochybením vzniklé škody (újmy) nahradil v maximální možné míře" [nález ze dne 27. 9. 2016 sp. zn. IV. ÚS 3183/15 (N 183/82 SbNU 773)].“ (bod 27 nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III.ÚS 3271/20 zo dňa 17. 8. 2021). Zároveň však nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/169/2021 z 31.1.2023).

75. Primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy je zároveň potrebné vždy posudzovať aj v kontexte zohľadnenia zák. č. 274/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (§ 17 ods. 4 zákona č. 513/2004 Z.z.).

76. Pred začatím trestného stíhania v roku 2017 bola žalobkyňa bezúhonná, riadne podnikala, bola v rozpadnutom manželstve v spore o BSM s bývalým manželom tvrdiac, že trestným stíhaním bol chod jej pracovného a súkromného života narušený. V konaní žalobkyňa podľa názoru súdu preukázala významnú závažnosť následkov trestného stíhania, ktoré mali vzniknúť poškodenej v jej súkromnom a spoločenskom živote, rovnako sa to odzrkadlilo na jej zdraví, keďže bolo nielen výpoveďou žalobkyne, ale aj čestnými prehláseniami svedkov preukázané, že sa uzavrela do seba, bola depresívna, zhoršili sa vzťahy s jej deťmi a známi o nej hovorili ako o zlodejke.

77. Vzhľadom na to, že žalobkyňa nebola, okrem predmetného trestného stíhania trestne stíhaná a aj rodinní príslušníci a svedkovia ju v čestných vyhláseniach opisujú ako čestného človeka, možno konštatovať, že trestným stíhaním bola narušená jej vážnosť a česť nielen v súkromí, ale aj po profesionálnej stránke. Žalobkyňa subjektívne pociťovala krivdu a čakanie na spravodlivosť ju ovplyvnilo v prežívaní veci (depresia, migrény, nervozita, utiahnutie do seba, pocit bezradnosti). K zvýrazneniu zásahov do jeho súkromného a rodinného života prispelo aj to, že v podnikateľských kruhoch v Prešove a okolí sú žalobkyňa a jej exmanžel známe osoby, čo rovnako plynulo z výsluchu žalobkyne a čestných vyhlásení svedkov. Súd pri priznávaní nemajetkovej ujmy preto vzal na vedomie i skutočnosť, že s poukazom na uvedené mohla mať objektívne pocit, že známi vedeli, že je trestne stíhaná, a preto sa jej vyhýbajú, ohovárajú ju, čoho dôsledkom sa stiahla zo spoločenského života. V neposlednom rade súd pri priznávaní nemajetkovej ujmy prihliadol aj na charakter trestného činu, pre ktorý bola stíhaná, pričom možno aj objektívne vyhodnotiť, že trestné stíhanie jej „pošramotilo“ povesť podnikateľky.

78. Trestné stíhanie však podľa názoru súdu nemohlo mať samo o sebe vplyv na jej podnikanie (možnosti jeho ďalšieho financovania) zohľadniac tvrdenia žalobkyne, že masa BSM bola dostatočná, len ona nemala finančné prostriedky, lebo spis o vyporadanie BSM bol pripojený k trestnému spisu. Uvedenú pozíciu bývalých manželov vo vzťahu k možnostiam disponovania s majetkom nie je možné prenášať na zodpovednosť štátu. Platí totiž, že dokiaľ nebola spoločná vec po zániku BSM vyporiadaná, jeden z bývalých manželom nemôže ani úplne vylúčiť druhého manžela z užívania spoločnej veci. Nezhody o právach a povinnostiach medzi bývalými manželmi vyplývajúcich z BSM sa môžu riešiť zákonným spôsobom cit.: „Právo domáhať sa podľa tohto ustanovenia ochrany svojich práv na súde priznáva súdna prax manželom aj po zániku ich bezpodielového

spoluvlastníctva (analogicky podľa § 853 ods. 1 OZ). Nezhody o správe spoločného majetku môžu totiž vznikať nielen za trvania manželstva a existencie bezpodielového spoluvlastníctva, ale aj v čase, keď toto bezpodielové spoluvlastníctvo už zaniklo. Do času, kým nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodnutím súdu, dohodou manželov alebo uplatnením zákonnej domnienky podľa § 149 ods. 4 OZ môže každý z manželov podať návrh na súd, aby rozhodol o spornom výkone práv a povinností k spoločnej veci. Bývalý účastník bezpodielového spoluvlastníctva manželov však ani v tomto prípade nemôže úplne vylúčiť druhého účastníka z užívania veci, ktorá ešte nebola po zániku bezpodielového spoluvlastníctva vyporiadaná, ak nejde o prípad, že účastníci mali v bezpodielovom spoluvlastníctve dve veci slúžiace rovnakému účelu. Až do vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva treba na manželov aj naďalej hľadieť ako na rovnocenných vlastníkov spoločnej veci. Úprava práv k spoločnej veci rozhodnutím súdu po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov by mala umožňovať každému z bezpodielových spoluvlastníkov užívať spoločnú vec tak, aby sa minimalizovala pravdepodobnosť konfliktov medzi spoluvlastníkmi za obdobie do skončenia konania o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov.“ (porov. Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1167).

79. Vo všeobecnosti však treba zopakovať, že každé trestné stíhanie je záťažou pre obvineného a zasahuje do súkromného a osobného života každého jednotlivca, jeho cti a dobrej povesti a ani oslobodzujúci rozsudok nálepku trestne stíhaného nezmaže.

80. S poukazom na uvedené má súd za to, že za takto preukázaných následkov v živote žalobkyne spôsobených trestným stíhaním po dobu 24 mesiacov (dôsledky v jej súkromnom a spoločenskom živote a jej zdraví) prihliadajúc na to, že trestné stíhanie sa skončilo konštatovaním, že skutok, z ktorého bola žalobkyňa obžalovaná, nie je trestným činom, s prihliadnutím na jej obranu v podanej sťažnosti, že ide o jej nedôvodnú kriminalizáciu exmanželom súvisiacu s otázkou vyporiadania ich BSM, rešpektujúc vyššie uvedenú judikatúru vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy, má súd za to, že uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 400 eur mesačne zodpovedá všetkým hľadiskám a súd ju považuje za primeranú, ktorá nahrádza vzniknutú ujmu v najvyššej možnej miere.

81. S poukazom na tieto hľadiská súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že výška nemajetkovej ujmy má byť v symbolickej hodnote. Symbolická výška náhrady nemajetkovej ujmy by za žiadnych okolností nedala zadosť judikatúre najvyšších súdnych autorít, že vzniknutá ujma, a tu súd opätovne zdôrazňuje, že išlo o nedôvodne vedené trestné stíhanie (teda k oslobodeniu nedošlo napr. z dôvodu dôkaznej núdze zo strany prokuratúry – nebolo preukázané, že sa skutok stal, resp. že ho spáchala obžalovaná), má byť nahradená v maximálnej možnej miere.

82. Prihliadajúc na dĺžku trestného stíhania žalobkyne 24 mesiacov a výšku náhrady nemajetkovej ujmy 400 eur mesačne, patrí žalobkyni náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9600 eur. Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

83. Vo vzťahu k uplatneného nároku na úrok z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy, v tejto časti súd žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že žalovaný sa doposiaľ nedostal do omeškania s úhradou tohto peňažného záväzku. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím tejto doby sa dlžník dostáva do omeškania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/185/2011 zo dňa 14.3.2012).

84. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

85. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

86. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v časti o náhrade škody v rozsahu 51,08 % a v časti o náhrade nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu vychádzajúc ale z priznanej nemajetkovej ujmy. Čo sa týka konania v časti o náhradu škody, žalobkyňa mal úspech v rozsahu 75,54 % k predmetu konania a žalovaný úspech v zamietavej časti v rozsahu 24,46 %. Miera úspechu žalobkyne v konaní o náhradu škody tak predstavuje 51,08 % (75,54 – 24,46). V časti konania o náhradu nemajetkovej ujmy bola žalobkyňa v základe nároku plne úspešná, iba čo do výšky plnenia nemal plný úspech. Pri rozhodovaní o trovách konania súd taktiež nezohľadňoval prípadné zamietavé rozhodnutie v príslušenstve nároku, ktoré nebolo nosným predmetom tohto konania. Keďže rozhodnutie o výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy záviselo len od úvahy súdu, súd podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, k čomu súd podporne poukazuje na literatúru, napr. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 926-927, cit. „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Záverom súd napokon pre úplnosť dodáva, že nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne. O výške trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník ( § 262 ods. 2 CSP).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.